

Stanovisko hlavného kontrolóra k rozpočtu mesta na rok 2024 a k viacročnému rozpočtu na roky 2025 – 2026

Podľa § 18 f ods. 1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2024 (ďalej len stanovisko).

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2024 – 2026 a návrhu programového rozpočtu na roky 2024 - 2026 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z hľadiska zákonnosti, ako aj z hľadiska metodologickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia a predloženia na schválenie mestskému zastupiteľstvu Nového Mesta nad Váhom (ďalej len MsZ).

Je nutné podotknúť, že v čase spracovania odborného stanoviska nebol schválený štátny rozpočet na rok 2024. Vďaka vysloveniu dôvery vláde SR a schváleniu programového vyhlásenia vlády SR sa na tvorbu rozpočtu obcí uplatňuje ustanovenie článku 5, ods. 10 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti na obdobie 24 mesiacov a to znamená, že pri tvorbe rozpočtu nebolo potrebné dodržať ustanovenie článku 5, ods. 6, písm. d „ obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.“

Rozpočet mesta je vytvorený ako programový a spracovaný je podľa pravidiel rozpočtovej decentralizácie. Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Rozpočet vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je mesto zakladateľom. Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Navrhované výdavky rozpočtu mesta sú alokované do 15 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy, prvky a projekty.

Rozpočet na rozpočtový rok 2024 je po jeho schválení Mestským zastupiteľstvom Nového Mesta nad Váhom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Legislatívnym východiskom zostavenia rozpočtu je zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Podľa § 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Predložený návrh rozpočtu je ďalej v súlade s platnou legislatívou, ktorá určuje pravidlá tvorby a obsah rozpočtu mesta a to hlavne:

- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec pri výkone samosprávy zostavuje a schvaľuje rozpočet, ktorý je podľa § 9 ods. 1 základom jej finančného hospodárenia,

- zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje postavenie a obsah rozpočtu, členenie rozpočtu obce,
- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý ukladá povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu,
- zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý vymedzuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, ktoré musí obec pri zostavovaní rozpočtu dodržiavať

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov súvisiacich a upravujúcich postup mesta pri jeho hospodárení:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z. n. p.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní škôl a nariadení vlády upravujúcich rozpis financií zo štátneho rozpočtu pre školy,
- opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy,
- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Nové Mesto nad Váhom,
- ostatné súvisiace právne normy súvisiace s hospodárením miest v oblasti ich príjmov a výdavkov.

Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh viacročného programového rozpočtu mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2024 - 2026 bol zverejnený na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle mesta.

Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na mestskom úrade.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Návrh rozpočtu vychádza z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12.2022, z monitoringu vývoja rozpočtu v priebehu roku 2023 a tiež z jeho očakávaného plnenia k 31.12.2023.

V oblasti príjmov mesto rozpočtuje výšku miestnych daní a poplatkov v zmysle platných všeobecne záväzných nariadení. Podkladom návrhu rozpočtu boli aj požiadavky predložené z organizačných útvarov mesta i rozpočtových a príspevkových organizácií.

Návrh rozpočtu mesta na roky 2024 – 2026 sa v zmysle § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky - „bežný rozpočet“
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky - „kapitálový rozpočet“
- c) finančné operácie.

Navrhovaný rozpočet mesta, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, kde bežné príjmy sú rozpočtované v sume 23 993 807 € a bežné výdavky sú rozpočtované v sume 23 928 200 €. Prebytok je rozpočtovaný vo výške 65 607 €.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový, kde kapitálové príjmy by mali tvoriť 5 000 661 € a kapitálové výdavky 12 665 953 €, schodok je rozpočtovaný vo výške 7 665 292 €.

PRÍJMOVÁ ČASŤ ROZPOČTU

Príjmová časť rozpočtu vo výške 37 203 391 € je vytvorená v súlade so zákonnými podmienkami určujúcimi miestne dane, rozpočtové určenie dane z príjmov a financovanie školstva. Ďalej jednotlivé položky príjmov obsahujú finančné povinnosti fyzických a právnických osôb ustanovené vo VZN a v interných predpisoch mesta. Uvedený návrh príjmov je objektívnym odhadom predpokladanej úrovne, ktorú môže mesto dosiahnuť.

BEŽNÉ PRÍJMY

V návrhu rozpočtu sa očakáva zvýšenie bežných príjmov v porovnaní s rokom 2022 o 1 832 124 € na sumu 23 993 807 €.

Vývoj bežných príjmov za vybrané obdobia:

	skutočnosť 2020	skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Rozp. 2023 upr.
Bežné príjmy	19 310 157	20 406 206	22 161 683	24 335 148

Daňové príjmy

Pre hospodárenie mesta je veľmi dôležitý výnos dane z príjmov fyzických osôb - podielová daň zo štátneho rozpočtu. Jej podiel na celkových bežných príjmoch je významný a akýkoľvek negatívny vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb by ovplyvnil vyrovnanosť rozpočtu. V roku 2024 je rozpočtovaný príjem daní z fyzických osôb vo výške 9 200 000 €, čo by znamenalo v porovnaní s rokom 2022 nárast o 363 601 €. Pozitívne hodnotím opatrný prístup k tvorbe návrhu rozpočtu pri tejto položke, keď v návrhu rozpočtu na rok 2024 sa počíta s odhadovanou sumou príjmov z podielu na dani z príjmov fyzických osôb ako uvádza novembrová prognóza Ministerstva financií SR. Dôležitou skupinou daňových príjmov sú majetkové dane tvorené daňou z nehnuteľnosti vo výške 3 200 000, ktorá zahŕňa daň z pozemkov, zo stavieb, z bytov a nebytových priestorov. Výška rozpočtovanej dane je mierne pod úrovňou skutočnosti za rok 2022 (3 338 536,00), čo však pri správnom vyrúbení dane možno dosiahnuť. Poplatok za zber a uloženie komunálneho odpadu sa rozpočtuje vo výške 1 230 000, čo je o 262 157 viac ako je skutočnosť roku 2022. Mesto v roku 2024 nepristúpilo k úprave výšky poplatku za odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu.

Vývoj príjmov z dane FO za vybrané obdobia:

	skutočnosť 2020	skutočnosť 2021	skutočnosť 2022	Rozp. 2024
Daň z príjmov FO	7 845 595	8 037 658	8 836 399	9 200 000

Nedaňové príjmy

Návrh rozpočtu príjmov obsahuje aj príjem vo výške 1 063 400 € z prenájmov vybraných Mestským bytovým podnikom Nové Mesto nad Váhom, s. r. o. v zmysle komisionárskej zmluvy. Príjmy škôl predstavujú hlavne príjmy z prenájmov od fyzických a právnických osôb za prenájom priestorov a zariadení v čase, keď sa nevyužívajú na výchovno-vzdelávací proces vo výške, príjmy za školné -

príspevky prijaté od rodičov a iných osôb, poplatky za školské kluby a príjmy z réžie v školskom stravovaní a za stravné. Medzi vlastné príjmy sú rozpočtované aj príjmy zo Zariadení pre seniorov a príjmy za ubytovanie v Útulku pre občanov bez prístrešia.

Granty a dotácie

V roku 2023 mesto očakáva dotácie a NFP vo výške 1 205 155 €. Z hľadiska výšky patria medzi najvýznamnejšie dotácie dotácia na Zariadenia pre seniorov, ktorá je rozpočtovaná na sumu 704 340 €. Príjmy mesta z dotácií a príspevkov sú rozpočtované podľa nárokov mesta na výkon zmluvných povinností a výkon prenesených kompetencií zo štátu na mesto.

KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Kapitálové príjmy 5 000 661 € sú odhadom príjmov z predávaného majetku mesta, dotácie a ďalšie NFP:

- nenávratný finančný príspevok na rekonštrukcie základných škôl vo výške 1 027 661 €.
- nenávratný finančný príspevok na rekonštrukciu MŠ Hurbanova vo výške 1 840 000 €.
- nenávratný finančný príspevok na prestavbu budovy Záhradkár na byty vo výške 290 000 €.
- nenávratný finančný príspevok na rozšírenie kapacity komunitnej starostlivosti vo výške 1 700 000 €.

Naplnenie cieľa rozpočtu v oblasti kapitálových príjmov závisí od úspešnosti mesta v získavaní cudzích zdrojov, najmä NFP na financovanie projektov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu štátnych fondov, z rozpočtu EÚ a NFP na financovanie medzinárodných projektov.

PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Príjmy z finančných operácií sú rozpočtované vo výške 8 208 923€ a najvyššiu sumu 7 589 923€ - tvorí prevod z rezervného fondu. Tieto prostriedky sú rozpočtované z dôvodu pokrytia investičných zámerov a infraštruktúry mesta. 450 000 € tvorí úver ŠFRB na prestavbu budovy Záhradkár na byty. 100 000 € tvoria nevyčerpané prostriedky z roku 2023 – ide o kapitálovú dotáciu regionálneho úradu školskej správy, ktorá je určená na riešenie havarijnej situácie spojovacej chodby na Základnej škole Tematínska.

VÝDAVKOVÁ ČASŤ ROZPOČTU

Výdavková časť rozpočtu mesta vo výške 37 203 391 € je vytvorená v programovom členení na 15 základných programov. Programové členenie je spracované podľa doterajších skúsenosti a doporučení ministerstva financií SR. V štruktúre týchto programov sa vývoj mesta plánuje a rozpočtuje v strednodobých plánoch na obdobie troch rokov a hlavne v ročnom rozpočte. Návrh Programového rozpočtu vo výdavkovej časti zohľadňuje rozpracované priority a zámery mesta, ktoré budú realizované v roku 2024.

BEŽNÉ VÝDAVKY

Vývoj bežných výdavkov za vybrané obdobia:

	skutočnosť 2020	skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	rozp. 2024
Bežné výdavky	15 467 135	16 275 085	18 399 760	23 928 200

Rozpočet bežných výdavkov závisí od plnenia bežných príjmov a od bežných grantov a transferov, z ktorých sa zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy. Rozpočet bežných výdavkov je vo výške 23 928 200 €. Návrh rozpočtu bežných výdavkov pokrýva potreby mesta a príspevky jeho

rozpočtovým a príspevkovým organizáciám. Rast výdavkov na mzdy a z toho vyplývajúci rast odvodov je navrhnutý za účelom zabezpečenia rastu miezd zamestnancov mesta a spôsobuje rast výdavkov všetkých programov, ku ktorým sa zaviazala vláda SR a účastníci práva kolektívneho vyjednávania vo vyššej kolektívnej zmluve, ktorú musí mesto akceptovať. Na výšku výdavkov bude mať v roku 2024 a následne aj v ďalších rokoch negatívny dopad výška cien energií. Do cien obstarávaných produktov a služieb sa premietne aj výška inflácie.

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Mesto si v roku 2024 naplánovalo kapitálové výdavky v celkovej výške 12 665 953 €. Výrazný nárast kapitálových výdavkov je z dôvodu plánovanej realizácie investičných zámerov mesta, najmä projektov podporených zo štátneho rozpočtu a rozpočtu EÚ (rekonštrukcie MŠ a ZŠ, denný stacionár), výstavby nájomných bytov podporených zo Štátneho fondu rozvoja bývania (prestavba budovy Záhradkár), na ktoré sú vyčlenené zdroje. Spolufinancovanie musí byť zabezpečené mestom, z jeho vlastných zdrojov. V praxi to bude znamenať dôslednú kontrolu plnenia príjmov a čerpanie výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných výdavkov.

VÝDAVKOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Výdavkové finančné operácie na splácanie úveru (istiny) sú rozpočtované rozpočtujeme vo výške 609 238 €. Platby sú prepočítané v zmysle zmlúv o poskytnutí úverov zo ŠFRB za nájomné byty, Zariadenie pre seniorov, úverov na rekonštrukciu budovy Záhradkár na byty.

C. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Predložený návrh rozpočtu je spracovaný ako vyrovnaný a v prípade naplnenia bude smerovať k hospodárnemu zabezpečeniu jeho potrieb. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania.

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2024 – 2026 konštatujem, že je zostavený v súlade s všeobecne záväznými právnymi predpismi a predložený návrh odporúčam schváliť.

20.11.2023

Mgr. Peter Bača
hlavný kontrolór